

Wincenty Kilarski

**Historia Zakładu Cytologii i Histologii
Uniwersytetu Jagiellońskiego
1986—1989**

Zakład Cytologii i Histologii został formalnie powołany do życia w roku 1986, na bazie osobowej i majątkowej tzw. Pracowni Mikroskopii Elektronowej i Pracowni Mikroskopu Skaningowego Nauk Biologicznych i Geologicznych Instytutu Zoologii UJ. W pierwszej fazie organizacyjnej skład osobowy Zakładu przedstawiał się następująco: Kierownik Zakładu Wincenty Kilarski, Prof. zwyczajny, członek korespondent PAN; Leszek Kordylewski, Dr hab. docent w roku 1989 w czerwcu przeniesiony do Zakładu Anatomii Porównawczej, na własną prośbę, w związku z odmową powrotu do kraju w przewidzianym terminie; Dr Danuta Semik, do roku 1988 starszy asystent, przeniesiona na stanowisko biologa specjalisty; Dr Bożena Zawadowska, starszy asystent; mgr Janusz Karasiński starszy asystent; mgr Marek Romek asystent stażysta, zatrudniony od roku 1989. Na stanowiskach biologów specjalistów do roku 1989 byli zatrudnieni mgr mgr Maria Kozłowska, Alicja Görlich, Jadwiga Faber oraz pomoc laboratoryjna, Urszula Zborzil i Małgorzata Beszczyńska.

Tematyka badawcza Zakładu obejmuje zagadnienia związane głównie ze strukturą i chemizmem mięśni szkieletowych kręgowców. Drugim zagadnieniem, nad którym koncentrują się prace badawcze zespołu to architektonika powierzchni oocytów płazów i krystaliczna organizacja struktur żółtkowych (płytek), oocytów kręgowców. W ramach obu wymienionych problemów wykonano 2 doktoraty (B. Zawadowska, D. Semik). Zakład prowadzi swoje badania głównie w koordynacji z Instytutem M. Nenckiego w Warszawie w ramach tzw. problemów badawczo-rozwojowych, finansowanych przez PAN. Ponadto Zakład opracowuje, w ramach Programu Komputeryzacji Kraju, RRI-14, program komputerowej analizy obrazów (do roku 1989 1-szy program zakończony). Obie pracownie Zakładu, mikroskopii elektronowej i mikroskopii skaningowej wykonują rozmaite bezpłatne usługi dla innych placówek badawczych, rolniczych, medycznych, geologicznych i innych.

Do roku 1990 Zakład dysponował aparaturą naukową, która pozwoliła na

wykonywanie poważnych i liczących się w świecie prac badawczych. O tym może zaświadczyć fakt, że wszystkie prace badawcze wykonane w Zakładzie były do roku 1990 publikowane wyłącznie w czasopiśmie zagranicznych o międzynarodowym zasięgu. Na wyposażenie aparaturowe zakładu składają się: trzy mikroskopy elektronowe (Tesla BS-500, JEM-100SX, JSM-35), dwa duże kriostaty produkcji angielskiej (Shandon) i rosyjskiej, 3 duże wirówki typu VAG, w tym jedna ultrawirówka, jeden spektrofotometr produkcji niemieckiej (Zeiss), jeden liofilizator produkcji węgierskiej oraz jedna komora chłodnicza do prac biochemicznych. Należy zaznaczyć, że wymieniono tylko aparaturę dużą. Od roku 1986 do 1989 opublikowano 15 oryginalnych prac badawczych, 9 doniesień kongresowych i wydano drugie wydanie książki pt.: *Ultrastruktura komórki*. Od roku 1987 w Zakładzie wykonywane są 3 doktoraty, w tym dwoje doktorantów pochodzi odpowiednio z Meksyku i Słowacji. Jeden asystent przebywa na rocznym stypendium naukowym w Szwajcarii (B. Zawadowska). Zakład ma nieformalną współpracę z Instytutem Cytologii w Leningradzie, Instytutem Anatomii w Zurychu i Instytutem Neurologii w Umea (Szwecja). Od 1986 roku Zakład odwiedzili uczeni ze Szwecji (M. Sjostrom, B. Forslind, G. Roomans), ze Szwajcarii (M. Muntener) i ZSRR (S. Krolenko, M. Martinowa). W roku 1989 Zakład uczestniczył w organizacji Światowego Kongresu Mikroanalizy (W. Kilarski).

W listopadzie 1989 roku Kierownik Zakładu Wincenty Kilarski został wybrany czynnym członkiem krajowym Polskiej Akademii Umiejętności, w której pełni funkcję Sekretarza III Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego.